

Evharistična vzgoja²

Veličastna počastitev evharističnega Odrešenika v zborovanjih teh dni in v preteklih prazničnih tednih - praznik sv. rešnjega telesa in Srca Jezusovega z njunima osminama - ne sme biti nekaj enkratnega in prehodnega, temveč mora v nas povzročiti trajen učinek. Zato se vprašajmo v tistem premisleku: Kako lahko v srcih drugih zanetimo ljubezen do evharističnega Odrešenika? - to pomeni *evharistično vzgajati*. Predpostavljamo, da lahko me kot ženske na poseben način sodelujemo pri tem delu in da vse - ne glede na razlike našega življenjskega položaja: kot žena in mati, kot redovnica, kot samska, poklicno ali svobodno dejavna ženska - k temu nekaj skupnega prispevamo. In kaj bi moglo biti to drugega kot žensko srce s svojim hrepenenjem po brezmejni, požrtvovalni predanosti, ki je tako rekoč naravno podobno Božjemu srcu, ki za vse bije v tabernaklju, in bi moralo biti zato posebej dovzetno za vzgibe tega Božjega srca? Zato želimo razmišljati, kaj nas more usposobiti za delo evharistične vzgoje in kako lahko evharistično vzgajamo. *Eno* načelo velja za vse nas, ki hočemo evharistično vzgajati: to moremo le, če *evharistično živimo*. Druge hočemo voditi k evharističnemu življenju in to moremo le tako, da smo jim zgled. Zato bo naše prvo vprašanje:

I. Kaj sodi k evharističnemu življenju?

Evharistično živeti pomeni *pustiti, da evharistične resnice začnejo praktično delovati*. To so v bistvu tri preproste dogme, za katere pri tem gre: 1. Odrešenik je navzoč v najsvetejšem zakramentu. 2. On dnevno obnavlja

svojo daritev/žrtev na križu [*Kreuzesopfer*] na oltarju.³ 3. Vsako posamezno dušo hoče najintimneje združiti s seboj v sv. obhajilu. Najprej vprašujemo:

1. Kaj evharistične resnice zahtevajo od nas?

Vesetje Odrešenika je, da je med otroci človeškega rodu,⁴ in obljubil je, da bo ostal z nami do konca sveta.⁵ To obljubo je uredničil s svojo zakramentalno navzočnostjo na oltarjih. Tu čaka na nas, in človek bi mislil, da bodo ljudje drli na posvečene kraje. Preprosto pomen te verske resnice zahteva, da bi tu morali imeti svojo domovino, da bi se od tu oddaljili le, kolikor bi to zahtevale naše naloge, te naloge pa bi morali dnevno prejemati iz rok evharističnega Odrešenika in opravljeno dnevno delo polagati nazaj v njegove roke.

Odrešenik je na Kalvariji umrl za nas. Toda ni mu zadostovalo, da bi s tem žrtvovanjem dovršil odrešenje za nas enkrat za vselej. Vsakemu posamezniku je hotel osebno privedi [*zuführen*] sadove svojega dejanja. Zato dnevno obnavlja daritev/žrtev na oltarju in vsak, ki je navzoč z vernim srcem, se v krvi Jagnjeta opere in duševno prenovi. Vsaka mašna daritev je določena za to, da privede to milostno polnost ljudem, ki jih lahko doseže, tj. tistim, ki morejo omogočiti, da so navzoči in to narediti rodovitno zase in za druge. Kdor pa bi lahko bil navzoč, pa ni, gre hladnega srca mimo Gospodovega križa in z nogami potepta njegovo milost. Odrešenik ne daje milostnih sadov daritve/žrtve za nas le na oltar. Priti hoče k vsakemu posamezniku; nas kot mati svojega otroka hraniti s svo-

jim mesom in krvjo, vstopiti v nas same, da bi mi povsem šli vanj, se kot udje njegovega telesa vrasli vanj. Čim pogostejše pride do združitve, tem močnejša in intimnejša postane. Ali je razumljivo, da se kdo odtegne temu najtrdnjšemu Božjemu dokazu ljubezni, četudi le *enkrat* manj pristopi h Gospodovi mizi, kot mu je dejansko mogoče? To je torej tisto, kar zahteva od nas pravilno razumljeni pomen evharističnih resnic: iskati Odrešenika v tabernaklju tako pogosto, kot moremo, prisostvovati pri sveti daritvi tako pogosto, kot moremo, prejemati sv. obhajilo tako pogosto, kot moremo. - Zdaj vprašujemo dalje:

2. Kaj nam daje Odrešenik v evharističnem življenju?

Pričakuje nas, da bi vzel vsa naša bremena nase, nas potolažil, nam svetoval, nam pomagal kot najzvestejši, vedno enako stano viten prijatelj.

Hkrati nam daje *soživeti svoje življenje*, posebno ko se pridružimo *liturgiji* ter v njej izkusimo njegovo življenje, trpljenje in smrt, njegovo vstajenje in vnebohod, nastajanje in rast njegove cerkve. Tedaj se dvignemo iz ozkosti svojega bivanja v prostranost Božjega kraljestva; njegove zadeve postanejo naše, vse globlje postanemo združeni z Gospodom in v njem z vsemi njegovimi. Vsa osamljenost preneha, mi pa smo popolnoma varni v Kraljevem šotoru, hodimo v njegovih luči.

II. Evharistična vzgoja

Življenje, ki ga živimo mi sami, moremo in moramo posredovati drugim. To se dogaja z *zgledom, poučevanjem in navajanjem* [*Gewöhnung*].

Z *zgledom*: če je evharistično življenje v nas učinkovito in se ga da občutiti kot *moč, mir, veselje, ljubezen in pripravljenost za pomoč* - če je po drugi strani evharistija jasno središče našega življenja in vir vseh teh učinkov - te-

daj mora razviti osvajajočo moč. S poučevanjem: potrebno je uvajanje v evharistične resnice; šolski pouk učinkovito podpira dopolnjujoča beseda ter ustrezno ravnanje matere in običajno okolje otroka. Otrok v zgodnjih letih se kaže posebno dovzeten za te resnice in njihovo uresničevanje. Pri večjih otrocih in pri odraslih je treba biti redkobeseden in počakati na hrepenenje po poučevanju, za to pa biti vedno pripravljen.

Navajanje: *telo in dušo je treba oblikovati za evharistično življenje; čim prej, tem dovzetnejši je material in lažje oblikovanje: zato zgodnje obhajilo. Čim pogostejše, tem močnejši oblikujoč učinek: zato po možnosti dnevno obhajilo. To postavlja določene zahteve telesu in močno vpliva na dnevni življenjski red, a hkrati skrbno ščiti dušo: odvaja od greha, kar je precejšnja žrtev za naravnega človeka. To tudi ne more biti drugače, saj je evharistični Odrešenik križani Odrešenik in življenje z njim udeležba pri njegovem trpljenju. On je sv. Marjeti Mariji Alacoque⁶ razodel, kako ljuba mu je pokora njegovih zvestih. Toda popolna posvetitev Božjemu srcu je dosežena šele tedaj, ko imamo v njem svojo domovino, svoj dnevni postanek in središče svojega življenja, ko je njegovo življenje postalo naše življenje.*

⟨Osnutek predavanja⟩

2./II. VII. 30

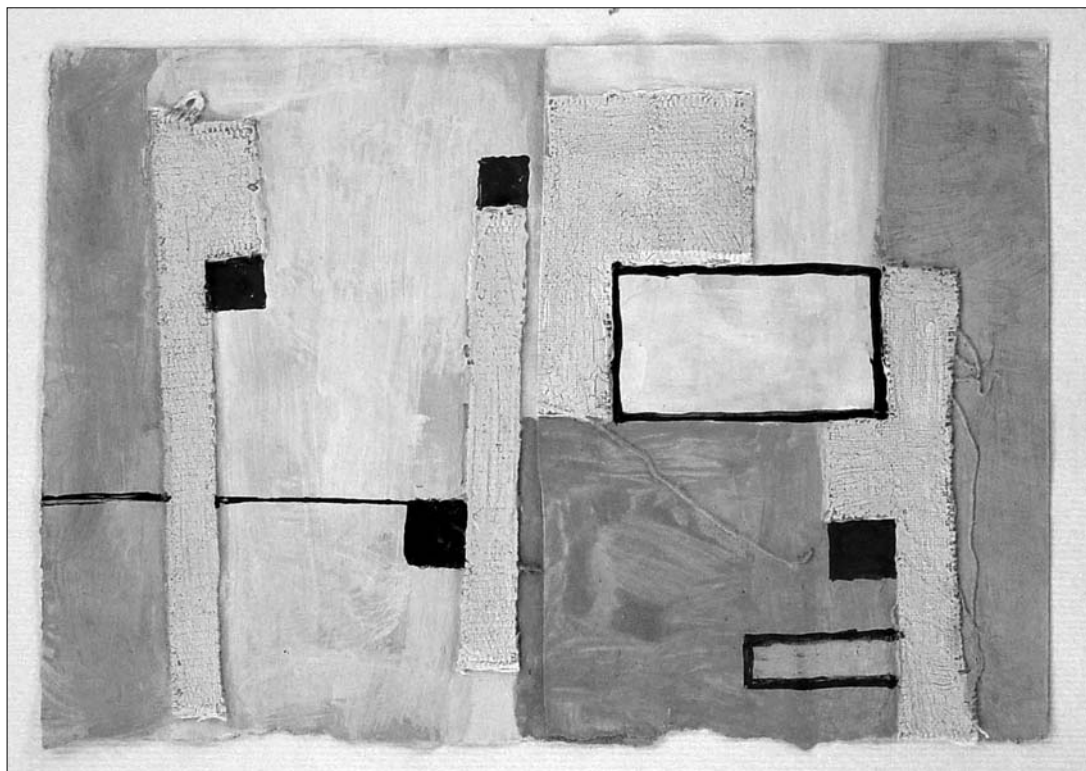
Evharistična vzgoja

I.

A. Prazniki v čast evharističnega Odrešenika

Zdaj premislek: *koga* moramo vzgajati in *kako*? Oboje morebiti različno za matere, učiteljice (samostanske in svetne), samske ženske. Toda skupno: evharistična vzgoja drugih ni mogoča brez lastnega

I. Evharističnega življenja:

Irena Podobnik: *Odprto dvorišče*, akril na papirju, 2003.

1. Kaj smo dolžni Odrešeniku?
Tistemu, ki biva v tabernaklju, dnevno obiskovanje.
Tistemu, ki se dnevno daruje, udeleženosť pri daritvi.
Tistemu, ki hoče priti k nam, sv. obhajilo.
2. Kaj nam on daje v zameno za to?
3. Kaj moremo tedaj dati drugim?

3. VII.

I. 1. *Dogma: Zakramentalna navzočnost.* Odrešenik je prišel na zemljo, ker je njegovo veselje biti pri otrocih človeškega rodu. On hoče biti pri nas do konca sveta in je v tabernaklju. Tu nas pričakuje in tako ne bi smelo biti nobenega kraja, kamor bi nas bolj vleklo. Drugje bi morali biti le, kolikor to terjajo naše naloge; toda te naloge bi morali prejemati iz njegove roke, polagati nazaj v

njegovo roko, pri njem iskati nasvet in pomoč zanje, tj. biti tu povsem doma.

2. *Dogma: Odrešenik obnavlja svojo daritev/žrtev na križu na oltarju: on hoče dati darove tistim, ki morejo biti navzoči. Kadarkoli moremo prisostvovati pri sv. maši in jo opustimo, zaničujemo milostni sad daritve/žrtve na križu, pustimo umreti Odrešenika, ne da bi nam bilo za to mar.*

3. *Dogma: Odrešenik prihaja k nam v sv. obhajilu. On nas hoče hraniti s svojim mesom in krvjo, nam zgraditi telo veličastva, nas narediti za ude svojega telesa. Čim pogosteje se to dogaja, tem bolj rastemo vanj. Kaj je lahko tako pomembno, da bi nas moglo zadržati proč od tega?*

2. Kaj nam daje Odrešenik v evharističnem življenju?

On vzame nase vsa bremena, ki jih prinese ob obiskovanju, on pozna nasvet za vse in nam jih s tem olajšuje. Nič, kar nas zadeva, mu ni preveč neznan; je najzvestejši, vedno enako stanovit, najnežnejši prijatelj.

On nam daje *soživeti svoje življenje*, predvsem ko se pridružimo *liturgiji*. Tedaj gremo skozi njegovo življenje, trpljenje, smrt, vstajenje, vnebohod, nastajanje in rast cerkve. Povsem se dvignemo iz ozkosti svojega bivanja, njegov način mišljenja in občutenja [*Gesinnung*] postane naš način mišljenja in občutenja,⁷ njegove zadeve naše zadeve, prisiljeni smo k temu, da se v njegovi daritvi sodarujemo, da celotno življenje živimo zanj. Vraščamo se vanj, v njem nerazvezljivo povezani in v njem z vsemi njegovimi. Vsa osamljenost preneha, popolnoma smo varni v Kraljevem šotoru, hodimo v njegovi luči.

4. VII.

Oblikovanje celotnega življenja pod vplivom evharistije:

- 1.) *Redovnice*: prosta naravne družine, prijateljskih odnosov itd. Redovna družina brez osebnega upoštevanja/naklonjenosti [*Rücksichtnahme*]. Odrašenik oče, mati, osebni prijatelj, tolažnik in svetovalec sponse Christi.⁸
- 2.) *Žene in matere*: skrbi za moža in otroke, bremena gospodinjstva, neznosne malenkosti brez priznanja, nevarnost živčne razdraženosti. Pri Odrašeniku počitek, razumevanje, tolažba, okrepitev.
- 3.) *Samska, poklicno dejavna ženska*: veliko dnevnega dela, neprijazno, morebitno nizkotno okolje, posmeh. Pri Odrašeniku dvignjena nadvse in povzdignjena v njegovo kraljestvo, odprta [*weit*] in prosta vse do ljubezni do svojih mučiteljev, plemenitena kot Kraljeva nevesta, ki kot taka navdaja s strahospoštovanjem.

5. VII.

3. Kaj moremo dati drugim?

II. Evharistična vzgoja

je posredovanje evharističnega življenja drugim. Kaj boljšega more želeli mati svojemu otroku kot to, da bi bil nenehno na varnem v Kraljevem šotoru? Kaj boljšega more delati vzgojiteljica kot učiti otroke živeti z evharističnim Odrašenikom? Kaj naj bi dali utrujenemu in preobloženemu, blodečemu, hitečemu, nemirnemu človeku drugega kot mir evharističnega življenja? Kako ga je mogoče dati? Zgled, poučevanje, navajanje.

6. VII.

- 1.) *Osvajajoča moč lastnega evharističnega življenja*: vtis moči, miru, veselja, ljubezni in pripravljenosti za pomoč - in po drugi strani evharistija kot središče, kot tisto najvišje in najpomembnejše.
- 2.) *Poučevanje*: za otroka sprva uvajanje v evharistične resnice prek verouka. Toda podpora dopolnjujočih besed ter ustreznega ravnanja matere in učiteljice je zelo pomembna. Prav otrokova dovtetnost za te resnice (preprosto srce, ki je še odprto nebeški resnici) in za njihovo uresničevanje. Pri večjih - v prehodni starosti - in pri odraslih biti redkobeseden, a paziti na hrepenenje, za to pa čim bolj pripravljen.
- 3.) *Navajanje*: telo in duša sta takšna, da je vsako dejanje 1. korak na poti in nastavek za trajno oblikovanje. Čim zgodnejši začetek, tem obsežnejši material. Zato zgodnje obhajilo za otroke. Razvojna starost najprimernejša. Kdor je od otroštva dalje negoval zaupljiv odnos [*Verkehr*] z Odrašenikom, ga ne bo zlahka opustil. Zagotovo ne, če je ta enkrat dejansko postal središče življenja. Dejavniki navade najmočnejše delujejo pri dnevnem sv. obhajilu, ki je pravzaprav samoumeven sklep iz evharističnih resnic. Temu pa sledijo zahteve za telesno navajanje in dnevni življenjski red.

8. VII.

Za šoloobvezne otroke - kot za večino odraslih - je zgodnje vstajanje nujno potrebno

in temu ustrezen zgodnji konec dneva ter po možnosti izogibanje večernim prireditvam. Zdrav otrok, ki gre spat ob 20h (morebiti ob 21h), bo lahko brez težav vstal zjutraj ob 6h; in prav tako bo ob dobro urejenih obrokih teščost neškodljiva. Pri bolnih in slabotnih otrocih se seveda ravna previdno.

Seveda bo treba prav duševno naravnost na sv. obhajilo v celotnem življenju skrbno varovati; zato je dnevno sv. obhajilo najmočnejše sredstvo za odvajanje od greha; hkrati je intimen odnos z Odrešenikom urjenje v tem, kar ugaja Božjemu srcu, tj. najučinkovitejša šola v kreposti. In tako se celotno življenje notranje in zunanje evharistično oblikuje. Strogo uravnavanje zunanjega življenja spominja na redovno pravilo, ki je tako rekoč le posnet „naravni zakon“ milostnega življenja. To je žrtev za naravnega človeka, toda evharistično življenje je hkrati življenje s križanim Odrešenikom in združitev s trnjem okronanim srcem, ki vabi k sočutju in pokori.

9. VII.

Kristus je v zakramentu z božanstvom in človeško naravo. On je blaženemu Henriku Susu⁹ *trpečo človeško naravo* označil za *dostop k božanstvu*. On je sv. Marjeti Mariji¹⁰ razodel, kako ljuba mu je *pokora* njegovih zvestih: spokorne molitve, spokorno obhajilo, praznik sv. Srca. Toda *popolna posvetitev najsvetejšemu Srcu* je vendarle dosežena šele tedaj, ko imamo v njem popolnoma svojo domovino, pravo središče, dnevni postanek in vsakdanji kruh, ko je Njegovo življenje postalo naše življenje in je naše izginilo v Njegovem. Biti zgled te popolne predanosti in druge vnemati zanj, to je prava evharistična vzgoja.

Prevedel: Robert Kralj

1. Edith Stein (1891-1942), nemška filozofinja, judovskega rodu, ki jo je iskanje resnice vodilo prek filozofije h krščanstvu in katoliški veri. Leta 1933 je vstopila v karmeličanski samostan v Kölnu. Umrla je mučeniške smrti v taborišču Ošviencim (Auschwitz) kot žrtev nacističnega nasilja nad Judi.
2. Pričujoče predavanje Edith Stein je prevedeno iz *Edith Stein Gesamtausgabe, Bd. 16, Schriften zu Anthropologie und Pädagogik; 4. Bildung und Entfaltung der Individualität, Verlag Herder Freiburg im Breisgau 2001, str. 63-70*. Prevod osnutka predavanja, ki sledi samemu predavanju, je za to objavo oblikovno nekoliko prirejen. V koničastih oklepajih so opombe prireditelja izdaje v izvirniku, v oglatih oklepajih pa prevajalca. Edith Stein je imela to predavanje 14. julija 1930 v Speyerju ob „Evharističnem kongresu dežel nemškega jezika“ (12.-14. 7.) ob 900. obletnici položitve temeljnega kamna stolnice v Speyerju (1030-1930). Predavanje je spadalo k neki prireditvi skupine žena iz Speyerja, ki se je sestala ob 15. uri v Martinem domu. - Rokopis se nahaja v Arhivu Edith Stein v Speyerju. Besedilo je bilo objavljeno v *Pilger, Speyerer Kirchenzeitung*, 30 (1930), str. 699 sl. (27. julij 1930; EI 8, B I 3a/b, P/B I 19); ponatis v ESW XII, str. 123-125. - K temu predavanju primerjaj pismo 94 z dne 27. VI. 1930 članu stolnega kapitlja Franzu Josefu Gebhardtu, v katerem da Edith Stein svojo privolitve (ESGA 2, str. 119). Neposredno za predavanjem je natisnjen rokopisni osnutek predavanja iz sivega zvezka v P/B II, ki vsebuje misli, neomejene na predavanje.
3. Nem. beseda *das Opfer* pomeni tako žrtev kot daritev.
4. Prim. Prg 8,31.
5. Prim. Mt 28,20.
6. Marjeta Marija Alacoque (1647 Lathécour/Burgundija-1690 Paray-le-Monial), redovna sestra Marijinega obiskanja, je bila mistično obdarjena, posebno z zrenji Božjega srca, in je podpirala uvajanje praznika Srca Jezusovega in petka Srca Jezusovega (tj. posebna pobožnost do Srca Jezusovega na prvi petek vsakega meseca).
7. Die Gesinnung *pomeni* tako mišljenje in občutenje (*oseb in stvari*) *kot tudi* (*notranjo*) naravnost/odnos (*do njih*).
8. Kristusove neveste.
9. Henrik Suso - Heinrich Seuse/Suso (1295-1366), mistik, učenec mojstra Eckharta, napisal *Knjižico večne modrosti*.
10. Glej op. 2.